

Interview med Thomas Vestergaard-Nielsen

Foretaget d. 25/11 kl. 14:00, København

Niels:

Hvad er din relation til Skjoldungernes Land og hvem er du?

Thomas:

Jeg hedder Thomas Vestergaard-Nielsen, og for lang tid siden uddannet som [Utydeligt: forest?] kandidat fra Landbrug Højskolen dengang. Og har i første 20 år arbejdet i Miljøministeriet, hvor mit omdrejningspunkt har været skov på forskellig vis. Skovpolitik, Natura2000 og nationalt skovprogram og forskellige tilskudsordninger. Så skov har været mit omdrejningspunkt i de første 20 år. Så for fem år siden skiftede jeg til Nationalpark Skjoldungernes Land og mit fokus er at stå for projekter i landskabet i starten var det meget projekter bredt set, altså både naturprojekter men også kulturhistoriske projekter og friluftspjekter og landskabsprojekter. Men jeg har fokuseret mere og mere på naturprojekter, så det er i virkeligheden mit omdrejningspunkt nu, hvor jeg er den, der har kontakten til lodsejerne og prøver at lave naturprojekter. Så det tror jeg er den korte version af præsentationen.

Niels:

I forhold til lodsejerne, har I en god relation til dem, eller hvad er det overordnede stemning?

Thomas:

Vi har bestemt en god relation til lodsejerne nu, men sådan har det ikke været hele tiden, der var en meget lang periode, hvor man undersøgte mulighederne for, og om der overhovedet skulle være en nationalpark, og der var stor modstand fra lodsejernes side. Der var en stor bekymring for, hvad ville det betyde. Og jeg tror i virkeligheden, at den strakte sig over 10 år den periode, hvor man diskuterede frem og tilbage, om der kunne være en nationalpark i vores område. Man

valgte så – eller det blev – en repræsentant for lodsejerne, der blev nationalpark formand, altså formand for vores bestyrelse, og det tror jeg i virkeligheden var et meget klogt og rigtigt træk, at det er ligesom lodsejerne, der formelt står i spidsen for det arbejde, der sker. Og det giver sådan et godt udgangspunkt, at lodsejerne ved, at de har en repræsentant, der sidder på øverste post, som de kan gå til, hvis der er en bekymring. Og så tror jeg i virkeligheden også, at mange lodsejere fandt ud af, at det at være i en nationalpark, det var i virkeligheden et ekstra tilbud. Det var et tilbud, som man ikke får på den anden side af grænsen. Man kan altid sige nej. Så når det bliver sagt tilstrækkelig mange gange, at det her det i virkeligheden er en ekstra mulighed, så er stemningen faktisk vendt 180 grader, sådan at der i dag er en rigtig god stemning. Der har ikke været en sådan kontrovers – tør jeg godt sige – mellem lodsejere og os som sekretariat. Der har været en gensidig tillid, som ligesom har været bygget op over nogle år. Og den tillid er altafgørende for, at der kan blive et godt samarbejde, at man stoler på hinanden og at man forstår, at det er frivillighedens vej, der er vores vej.

Andreas:

Vil du uddybe lidt i det tema, eller i det tilbud du snakker om, som lodsejerne er glade for?

Thomas:

Ja, det er jo simpelthen, at der er sat et beløb af på finansloven til at lave forskellige projekter, og det er en pose penge, som kun gives for at blive brugt indenfor de grænser, der nu rammer nationalparken ind. Og rigtig mange lodsejere, de vil jo i virkeligheden gerne, jeg vil næsten sige dem alle i forskellig grad, vil gerne naturprojekter. Nogle kun små projekter, andre lidt større og andre nogle helt store. [...] De fleste landmænd og skovejere er jo også natur, hvad skal man sige, naturmennesker, som er glade for deres ejendom og gerne vil fremme herlighedsværdierne, eller jagtværdierne, eller bare det at vide, at der er noget værdifuld natur på ens ejendom. Det skal man slet ikke underkende, at det ligger ret dybt i alle de mennesker jeg møder på min vej, at det er i virkeligheden et stort ønske. Selvfølgelig er der nogle, som har købt nogle ejendomme dyrt og som lever af at producere, og som også har det for øje, at der er en økonomi, der skal være bæredygtig og hænge sammen, for at de fortsat kan være på ejendommen. Men inden for den ramme, er der en stor interesse for at lave naturprojekter.

Andreas:

Er efterspørgslen så for stor fra lodsejernes side, i forhold til den økonomi I har?

Thomas:

Nej, det synes jeg ikke den er. Vi vil gerne have så mange ideer som muligt på banen, der kan jeg starte med at fortælle, hvordan man griber arbejdet an i nationalparken. Den aller første opgave, man kan lave som nationalpark, er jo at man skal lægge en nationalparkplan. En seks årig plan for nationalparkens virke, og det er en rullende planlægning, så når den periode er gået, så starter man på en ny planproces, så der skal vi til at i gang med den anden runde nu. Men til at starte med indkalder man som noget af det første de ideer og forslag fra alle de mennesker, der kan have en ide til, hvad der skulle ske i nationalparken, så der fik vi faktisk næsten 500 ideer ind, som jo er en fantastisk pulje, at kunne plukke fra, og på den måde sammensætte noget, som vi synes, er i den retning nationalparken skal arbejde. Når jeg siger vi, er det jo i virkeligheden vores bestyrelse, det er jo dem der lægger og sætter retningen. Og på samme måde vil vi gerne have så mange ideer fra lodsejerens side, så vi kan vurdere og sige, det er de her projekter vi vil forfølge, og der kan vi godt ønske os endnu flere ideer. Men jeg vil sige, det er gået fra, at det i høj grad var os, der var opsøgende, og kom og tryggede lodsejerne på maven – 'kunne I tænke jer at lave det her?' Til at det i højere grad er lodsejerne, der henvender sig til os og siger; ' kunne I tænke jer at gennemføre det her?' – Igen, det er en vigtig udvikling, og så tror jeg, at den hænger meget sammen med det vi snakkede om før med tillidsdelen, de to spor følges ad.

Niels:

Tror du det kan være uoverskueligt, at der er så meget frivillighed, eller der er så mange oplæg til projekter, kan det...?

Thomas:

Være uoverskueligt for nationalparkens sekretariat, eller for lodsejerne?

Niels:

Ja altså for jer i sekretariatet, altså hvor meget jeres arbejdsgang, den ligesom bliver brugt på at overskue så mange aspekter?

Thomas:

Nej det synes jeg ikke. Den tanke har jeg aldrig tænkt, at det er uoverskueligt. Jeg ved godt, det har været rejst meget kritik med det her med, at der er en frivillighed, hvad skal man sige, at det er princippet med frivillighed, altså der skal man bare huske, at næsten alt dansk naturforvaltning bygger på frivillighed. Altså der er noget meget grundlæggende i, at det er måden man gennemfører naturforvaltning på i Danmark, og jeg tror faktisk personligt på, at det er den rigtige vej at gå. At man prøver at finde den dialog, det krydsfelt mellem hvad kunne lodsejerne tænke sig og hele tiden have for øje at finde det sted, der krydser hinanden. Så jeg synes simpelthen helt grundlæggende, at det er den rigtige måde at arbejde på, og det der giver de sundeste projekter, at de er lokalt forankrede, at det er noget, der er opbakning til, at det er noget man har talt sig frem til, at det er den rigtige løsning, og så også huske hele tiden, at det faktisk er den måde man arbejder med dansk naturforvaltning på stort set altid. Så der er ikke noget nyt i, at det er måden man skal tale sig frem til, 'hvad skal vi gøre på din private ejendom?' Og det fylder selvfølgelig meget hos os fordi, hvis man lige ser bort fra Roskilde Fjord, så er det 80% af landarealet, der er privatejet. Så derfor er det meget vigtigt, at vi prioriterer meget højt. Og der kan jeg måske lige nævne et princip vi holder meget fast i, det er, at Lodsejerne skal være de første, der får præsenteret, hvis vi har en ide om, hvad der skal ske på en given ejendom, så skal lodsejeren være den første, der får det præsenteret, sådan at man respekterer ejendomsretten og det at få startet projekter på den rigtige måde, så ikke lodsejere af omveje skal høre om ideer på sin egen ejendom, så er man kommet dårligt fra start. Så den der psykologi, er utrolig vigtig, at man forstår den. Og den er banal, men den er bare vigtig.

Niels:

Hvad så hvis et projekt bliver afslået, eller lodsejeren ikke føle for det i den pågældende tidsramme? Gemmer I det så i skuffen?

Thomas:

Så gemmer vi det selvfølgelig i skuffen. Så ligger det fint der. Og det kan være, det aldrig nogensinde bliver taget op igen, men er klart vi husker de ideer, der har været og der kan komme et ejerskifte, som kan gøre, at der er muligheder igen. Der kan også være en lodsejer, der pludselig er et andet sted i hans liv, så nu vil han pludselig gerne. Det er ikke sådan, at vi presser på. Vi respekterer et nej, og så er det sådan. Så er det lukket. Vi kan selvfølgelig undersøge, om

der så er noget andet eller et relateret projekt, som lodsejeren kan være med til. Hvis det ligesom er afklaret, så respekterer vi også, at så er der lukket der.

Niels:

Du beskrev, at stemningen ligesom er vendt i forhold til nationalparken, men hvad var det til at starte med, at lodsejerne var bekymrede for i forhold til at ligge i nationalparken?

Thomas:

Det er før min tid, så jeg er i virkeligheden ikke den rigtige til at svare. Men hvis jeg alligevel skal gøre det, så er det jo bekymringen om, hvilke konsekvenser har det for de landmænd og skovejere, der ligger inden for nationalparkgrænsen. Hvilke muligheder har de for produktion og hvilke muligheder har de for at fortsætter med at gå på jagt. Det er sådan nogle spørgsmål, der fylder rigtigt meget for lodsejere, så det tror jeg i virkeligheden er det. En bekymring, der kan være berettiget eller uberettiget, men den er der, og den var der også her. Men jeg synes, at man har fået den håndteret på en god måde, sådan at den ikke fylder i dag. Det er i hvert fald vores billede.

Niels:

Så man møder ikke rester af det, når man er ude i udsigt øjemed?

Thomas:

Der kan selvfølgelig godt være nogle lodsejere, som vi ikke har så meget kontakt med, fordi det ikke er dem der henvender sig, de fortsætter bare, som de hidtil har gjort, og det er jo en mulighed, og dem der så er interesseret, det er dem vi har dialogen med.

Niels:

Nu sker der en masse nationalt og internationalt med biodiversitet i hvert fald opmærksomhedsmæssigt, og vi får snart de her naturnationalparker, tror du, at der er noget i det politiske landskab, der kunne ændre rammebetingelserne for de enkelte landmænd, så de fik mere lyst til indgå i de her frivillige aftaler eller gøre det i større omfang.

Thomas:

Nu nævner du nationalparker, det er jo alene på statens arealer i første omgang, men hvis det skal have nogen gang på jorden på private arealer, så er det jo et spørgsmål om, at lodsejerne ser, at der kommer et tilbud, som er attraktivt, og der vil økonomien spille en rigtig stor rolle. Igen vil jeg sige, at der er en masse ejendomme, også store ejendomme, der gerne vil producere natur, hvis det er det samfundet efterspørger, men det er selvfølgelig altafgørende, at de kan se en fornuftig økonomi i det tilbud, der kommer. For så tror jeg egentlig at interessen vil være der, hvis tilbuddet er attraktivt.

Niels:

Vi har kigget lidt i jeres budget, og I har de her 7,5 mio kr, jeg ved ikke helt, hvordan arbejdet er, men er det en størrelsesform, hvor I kan komme op og opkøbe jord, er det en realistisk mulighed for jer ud fra jeres økonomiske rammer?

Thomas:

Vi har jo flere formål med en nationalpark. Vi laver jo ikke kun naturprojekter, vi laver også friluftprojekter og kulturprojekter osv. osv. og en vigtig naturvejlederindsats også meget fokus på skolerne og få hele den her dagsorden ind i skolerne. Så hele den her formidlingsdel er også et stort felt for os, og derfor er det ikke sådan, at de 7,5 mio kr du nævner kan bruges til naturdelen hele beløbet, men vi har alligevel. Nu nævnte du også rigsrevisionen, og derfor valgte vores bestyrelse også at slå fast, at vores mål er, at 40% af netop de 7,5 mio kr, de skal bruges til natur. Altså vores finanslovsbevilling, når vi har trukket de administrative udgifter fra. Det er den måde, vi i virkeligheden har haft forsøgt at håndtere rigsrevisionens kritik, og sige vi arbejder altså stenhårdt på, at naturdelen, det skal fylde mest, det skal fylde 40%, så det er hele tiden vores mål.

Niels:

Og hvordan, vi kan se I ligger på de 27%, hvad skal der til for at komme op og ramme de 40?

Thomas:

Det skal nok også ses i lyset af, at projekter, de tager tid. Selv de større projekter, der er bare en modningstid for en lodsejer, hvis det skal lade sig gøre på sigt. Vi har sådant lavet rigtig mange små projekter, men de store projekter de tager tid at løbe i gang. Og så skal det også siges, at det

bliver lidt mudret af, at vi også får nogle bevillinger fra anden side, nævnlige et projekt vi bruger tid på lige nu, nemlig et stenrevsprojekt ude i Roskilde Fjord, hvor regeringen har sat 10 mio. kr. af til at gennemføre et projekt i Roskilde Fjord og andet stenrev ved Gilleleje. Så der er lige pludseligt et projekt, som ikke er en del af vores finanslovsbevilling, men som er nogle eksterne midler, som støtter vores naturindsats når det lykkes. Så der kommer virkelig et betragteligt beløb der, som jo er en del af vores naturindsats, men det var ikke overraskende for os, at de første år ville vi ligge lavere end de 40%... Når der blev en nationalpark her, skjold ungerens land, så der havde de meget fokus på formidlingsindsatsen de første år efter vi var blevet nationalpark, simpelthen for at udbrede kendskabet til nationalparken. I hvert fald lokalt, at man var klar over, at der var en nationalpark, det havde særlig høj prioritet i starten, at vi skulle have synlighed også. Det har også været derfor, det har været lidt lavt på naturdelen.

Andreas:

Og så er I nået til, er det 27%, I bruger på natur nu?

Thomas:

Ja. Målet er 40%, og det har svinget lidt. Et år tror jeg vi lå på 38% næste år lå vi lidt lavere, og året efter også. Det svinger lidt op og ned.

Andreas:

Jeg tænkte på i forhold til den natur andel I bruger af budgettet der, om du vil sætte nogle ord på, hvordan i ligesom beregner den, altså hvad er det for nogle indsatser I bruger pengene til der? Er det også lønninger? Det har vi snakket meget om, for det kunne vi ikke rigtig se fra jeres dokumenter?

Thomas:

Ja, det er også lønninger, altså hvis den tid jeg bruger på projekter. Det er en del af det. Og sådan er det jo. Det at forberede sig er jo en vigtig del af de præmisser, der er for at kunne gennemføre projektet, så ja, der er nogle administrative udgifter, vi holder udenfor, vi trækker ca. 2 mio. Kr. fra på vores finanslovsbevilling, men de timer, der er knyttet til det specifikke projekt, det tæller med i økonomien for et givent projekt.

Andreas:

Vi havde snakket lidt i forhold til Naturstyrelsen og nogle af de fonde, som ynder at opkøbe arealer til natur, fordi et projekt på Bornholm, vi tidligere har skrevet projekt om, der havde man ligesom 'groomet' lodsejeren, snakket med dem løbende i forhold til den her opkøbning, du siger selv, at der er en villighed for at lave projekter, som er naturegnede fra lodsejerne, men tror du også, at der er en villighed til at afgive jord til langsigtede naturforbedringer, som eventuelt kan ryge under offentlige arealer, eller som nogle af de her fonde kunne opkøbe? Ser du et problem i det eller...?

Thomas:

Altså jeg tror lige vores område er der så mange, der er interesseret i at købe jorden, at det er svært i området at bruge det virkemiddel. Det er selvfølgelig en mulighed, men jeg tror ikke det er den vi kommer til at bruge så meget. Der er også nogle ejendomme, der er nogle godser, der ligger stor vægt på at fastholde ejerskabet, så vi skal tænke i andre baner, hvordan kan man lave natur på ejendomme og uden at ændre på ejerskabet, så for at svare på dit spørgsmål; jeg tror ikke at opkøb bliver det store i vores område. Hvis der er en ejendom, der er til salg, så er den solgt i løbet af et øjeblik til i øvrigt høje priser. Og det vil være anderledes i andre dele af landet ved nogle af de andre nationalparker, men sådan er det her på Midtsjælland.

Andreas:

Så det ville være svært at udvide naturnationalparkerne siger du lidt underlæggende, altså hvis den kommer?

Thomas:

Ja. Når det så er sagt, så den danske naturfond et skovareal på 120 hektar, som netop ligger klods op af Bistrupskovene, så på den måde, er der jo også...[...] Og det ved i jo sikkert også, at det er en af kandidaterne til en naturnationalpark, så der er noget der, der vil kunne spille sammen på en eller anden måde, når det er fastlagt, hvordan det skal være, og det er jo heller ikke bestemt endnu, om det skal være en naturnationalpark, det er jo uopklaret.

Niels:

Hvis vi spoler en lille smule tilbage, i hvor høj grad synes du, at nationalparklovgivningen sætter gode rammebetingelser for jeres arbejde med netop naturen? [22:10]

Thomas:

Jamen jeg synes faktisk det er en god og fornuftig ramme. Igen er jeg godt klar over, at der er nogle, der kunne ønske sig, at den så anderles ud, men det er jo det princip med frivillighed, som vi har været omkring – det er præmissen. Jeg synes, det er et sundt udgangspunkt, en sund præmis for vores arbejde, og vi har ikke ønsker til en væsentlig anderles lovgivning. Jeg synes den er fornuftig. Så kan der være nogle detaljer, man kan diskutere, men ellers er det en meget god og fornuftig lovgivning, der er omkring [Red. Nationalparken].

Niels:

Hvordan vil du beskrive sekretariatets rolle i det her maskineri, der ligesom er opbygget i organisationen?

Thomas:

Det er jo selvfølgelig i sekretariatet, at alt arbejdet foregår, sådan skal det være, og det er det selvfølgelig også. Nok har vi et råd, der kan komme med gode input til os, og vi har en bestyrelse, der formelt træffer beslutningerne, og selvfølgelig også kan underkende et projekt, men vi har, her hos os, et meget velfungerende samarbejde mellem bestyrelse og sekretariat og rådet, så det er et samarbejde vi er glade for, også internt i sekretariatet, vi har et meget velfungerende sekretariat. Vi synes selv, vi har en organisation, som fungerer.

Andreas:

Nu sagde du, at bestyrelsen kunne underkende projekter. Har I oplevet det, og i hvilke tilfælde ville de gøre det?

Thomas:

Jeg skal virkelig lede efter et projekt for at finde noget, de ikke har synes, var en god ide. Jeg skal lede meget længe efter et projekt, de har underkendt. Der har været småting undervejs, men ellers er der...[Vi har problemer med forbindelsen, og Thomas' mikrofon].

Jeg skal have spørgsmålet igen, hvad var det vi kom fra?

Niels:

Vi snakkede om bestyrelsen havde sagt nej til nogle projekter?

Thomas:

Ja. Og det er virkelig i småtingsafdelingen, der har ikke været større ting, der har generelt der været stor tillid til det vi har indstillet. Og hvorfor er det sådan? Jeg tror vi kender hinanden rigtig godt. Vi har blandt andet været på en tur til (Nepet state?) sammen, både bestyrelsen og rådet, sådan at der også der er et godt kendskab til hinanden, så jeg tror vi ved også, hvad der skal til før bestyrelsen synes, at det er et godt projekt. Og sådan er det hos os, det kan være anderledes i en anden nationalpark, og det kan også blive anderledes her, når vi skal have en ny bestyrelse, det er der ingen der aner, men det har været et problemfrit samarbejde synes jeg. Det har været en fornøjelse. Det er vores udgangspunkt.

Niels:

Snakker I sammen og vidensdeler med de andre nationalparker? Er der noget samarbejde der?

Thomas:

Ja, det er der. Det er ikke mere end en to uger siden, vi mødtes alle fem nationalparker i Thy og havde en – altså sekretariaterne mødtes og havde to fantastiske dage i Thy, men når det så er sagt, så tror jeg godt, at vi kunne gøre det i endnu højere grad. Der sidder vi jo meget med de samme opgaver, men omvendt sidder vi jo også fysisk langt fra hinanden. Der er langt til Thy for os, og selvom vi har en lille naturgruppe, der mødes en gang imellem, så tror jeg det er et samarbejde, der kunne udvikles endnu mere.

Niels:

Når du sådan sammenligner, hvad er så unikt for Skjoldungernes Land, som de andre ikke oplever i samme grad?

Thomas:

Altså sådan naturmæssigt? Altså hvis jeg skal tage naturdelen først, så er, synes jeg, noget af det fineste ved nationalparkerne, at man får repræsenteret alle de vigtigste naturtyper i Danmark med nationalparkerne. Så derfor er vi jo af den grund meget forskellige. Altså klitheden i Thy, bare for at tage et eksempel. For os er det Roskilde Fjord, det er vi de eneste, der har. Løvskovene er også vigtige hos os, det har man også i Gribskov og Mols Bjerger, men det er alligevel også noget, der er særkende for os.

Så på den måde supplerer de fem nationalparker hinanden rigtig godt. Så i hvertfald, hvis jeg skal trække noget frem naturmæssigt for os, så er det fjorden og løvskoven, der er det særlige. Jeg ved ikke, om det var det du tænkte på, eller om det i virkeligheden var noget andet?

Niels:

Jeg tror jeg tænkte sådan i jeres arbejde, om I har nogle unikke udfordringer, eller gode forudsætninger, som de andre kunne ønske sig?

Thomas:

Jeg ville jo så også nævne, at 80% af vores areal er ejet af private, det er en særkende for os, i Gribskov er det jo omvendt, her er det 80%, der er ejet af Naturstyrelsen, og i Thy er det, uden jeg helt kan huske tallene, et lignende tilfælde. Så det er jo anderledes, at man har andre end statslige lodsejere, man skal samarbejde med, i hvert fald noget, som vil fylde meget. Vi har også en statsskov her, og et rigtigt godt samarbejde med den lokale statsskovdistrikt, og der er også sket rigtig meget. Også det her med, at naturmæssigt både Bistrup Skovene og Boserup Skov er udlagt til urørt skov i sin helhed nu, det er jo en milepæl sådan biodiversitetsmæssigt, at man pludselig har så stort et areal udlagt til urørt skov i, mange steder i landet, men også i vores nationalpark. Så det her med, at der i virkeligheden er andre end nationalparken, der er med til at fremme naturen i vores område. Kommunerne gør det jo også med nogle af deres projekter, så der er i virkeligheden mange andre aktører, end vi i nationalparken, som er med til at skabe nationalparken.

Niels:

Hvad gør det for jeres arbejde, at I er så mange aktører? Oplever I et overlap mellem jeres og kommunernes og naturstyrelsens resortområder?

Thomas:

Der har vi jo igen skrevet i vores nationalparkplan her, at det er vores opgave at supplere de indsatser, der er i forvejen. Der er også nogle dele af vores nationalpark, der er naturstyrelsens område, og så er det jo miljøstyrelsen og kommunerne, der er i gang med indsatser der, for at gennemføre Natura2000 planlægningen. Og tilsvarende kunne man sige med vandplanlægningen, og der er vores tilgang jo, vi skal ikke lave det samme, vi skal supplere de

indsatser, som andre er forpligtiget til at gennemføre. Og tilsvarende med Naturstyrelsens arealer, der er de selvfølgelig hovedaktører, men det er ikke ensbetydende med, at der ikke kunne være en skov et sted, hvor vi går ind og laver en indsats for nogle dagsommerfugle, som kan supplere den indsats, som Naturstyrelsen selv gennemfører, og man derved lægger noget ovenpå det Naturstyrelsen har mulighed for at gennemføre. Og man kunne godt gøre det til et problem, men jeg synes det handler mere om at få et rigtig god samarbejdsrelation til de andre parter, og så i virkeligheden betragte det omvendt som en fordel, at vi er flere, der løfter I flok. Og jeg synes i forvejen, at vi har et godt samarbejde med kommunerne og en fuldstændig åben dialog om, hvordan vi kan supplere hinanden og hvad hinanden har gang i. Så det er vigtigt at holde den kontakt i hvert fald, at det er vigtigt at vide, hvad hinanden arbejder med, så det prøver vi på at sikre.

Niels:

Kan du prøve at komme med et eksempel på, hvad I ville kunne supplere med, som man ikke ville kunne i en af de andre...?

Thomas:

Ja, det kunne jo være... Vi har lavet en del græsningsprojekter udenfor Natura2000 områder, så der er jo nogle tilskudsordninger, der er målrettet til Natura2000 områderne – Sådant var det i hvert fald tidligere, nu er det ændret lidt, at vi også kan bruge det andre steder i nationalparken. Men de første år var det sådan, at der var tilskud til at sætte hegn op og bremse uønsket opvækst, det var rettet mod Natura2000, og nogle bestemte naturtyper i de områder, som man kunne bruge EU's penge på at passe på. Så der kan vi sige, at nogle af de andre naturtyper i Natura2000 kommer ind, og så hele den del, der ikke er Natura2000 område, der var det et oplagt sted for os at supplere med indsats.

Andreas:

Nu sagde du selv, at det med kontakten til lodsejerne var rigtig vigtigt for jer, altså inddragelsen af aktører kalder vi det her, når I skal leve efter den her nationalparkplan, men hvordan inddrager I aktørerne i de her projekter, for at øge naturen? Du siger, I er i dialog med dem løbende for at få natur på deres arealer, men hvordan gør man det i praksis? Altså hvad lover man dem, og i hvor lagt et perspektiv aftaler man, når I går ind og snakker på den måde?

Thomas:

Ja hvis I ser i vores nationalparkplan, har vi i virkeligheden en række konkrete projekter nævnt i planen. Og der, for at vi kunne skrive noget ind i nationalparkplanen, har vi selvfølgelig været nødt til at have et nik fra lodsejerne, og at de var med på, at vi nævnte de konkrete projekter i planen. Og når man først har det indarbejdet i nationalparkplanen, så er man i virkeligheden godt i gang, og så er det jo så om at gøre det mere konkret; hvad er det vores tilbud helt konkret skal bestå i, og hvilke vilkår er der i forbindelse med sådan en aftale, og det er jo der, hvor lodsejeren i sidste ende kan sige nej tak, når han ser vores endelige tilbud, så har de mulighed for at trække det kort. Men i lagt de fleste tilfælde, er det også lykkedes, at finde en løsning, som jeg tror begge parter synes, er en fornuftig løsning.

Andreas:

Må jeg spørge lidt in til perspektiver her? Altså I hvor langt et tidsperspektiv man tænker her, at naturen kan blive. Noget vi har snakket meget om, det er generationsskifte og vedvarende natur, når det er de her frivillige aftaler, og nu er du også selv skov... Hvad er det du er, skovvidenskabsuddannet, så kan naturen nå at komme til et niveau i det perspektiv man holder, eller har I et længere perspektiv, end vi fornemmer, at der er – giver det mening?

Thomas:

Ja men det er selvfølgelig sådan... Ja det er selvfølgelig et problem, når man indgår nogle tidsbegrænsede aftaler, en 10årig aftale for eksempel; hvad sker der så, når den periode udløber? Så derfor er vi selvfølgelig også interesseret i at lave nogle mere permanente konverteringer fra for eksempel landbrug til natur. Vi kan ikke være sikker på, at det vil stå i al evighed, det er en mere drastisk beslutning for en lodsejer og også økonomisk væsentligt dyrere, men jeg tror i virkeligheden, at mange af de arealer, hvor vi har indgået 10årige aftaler på, vil der også være god sandsynlighed for at fortsætte de aftaler efterfølgende. Men der er for eksempel ikke re mange lodsejere, der tør binde sig til, at de til al evighed skal græsse nogle naturarealer, der vil man gerne have, at man kan se en 10årig periode frem. Og det gælder i øvrigt også med nogle af de projekter vi anlægger eller som er anlagt i nogle af vores områder, der har man også lavet 10årige aftaler, fordi det er en periode en lodsejer kan se til ende på, og så vil han gerne have mulighed for at genoverveje på det tidspunkt. Så jeg kan godt forstå, at lodsejerne er bekymrede

for at indgå meget langvarige aftaler, og så er der også en anden økonomi, så det skal man selvfølgelig også have for øje. Men jeg tror i virkeligheden, at mange af projekterne ville kunne videreføres. Det ser vi for eksempel med de stiaftaler, vi har lavet. Der har alle set ud til gerne at ville fortsætte de aftaler, der er blevet indgået for 10 år siden.

Andreas:

Jeg tænker vi skal springe lidt i det Niels, fordi vi er gået lidt over tid. Jeg ved ikke, hvor meget tid du har Thomas?

Thomas:

Jeg har måske en 10 minutter mere kan vi sige, er det okay?

Andreas:

Okay. Det ville være rigtig godt, vi er meget glade for din tid.

...

Ja altså vi kan godt spørge om det her, det er ret frækt. Synes du, at Nationalpark Skjoldungernes Land arbejder med naturen i høj nok grad? Også med din baggrund. Synes du, at der er nok natur, der bliver skabt?

Thomas:

Ja, der er jeg selvfølgelig også utålmodig og vil gerne... Det er også meningen, at vi skal lykkes med nogle store projekter. Vi har gennemført mange små projekter. Og jeg synes jo, at man skal have lidt tålmodighed med os lidt endnu, og så tror jeg på, at de store projekter nok skal komme. Stenrevsprojektet som jeg nævnte, er et godt eksempel på et større projekt, dem skal vi have nogle flere af, så det ikke kun bliver nålestik, men det også bliver noget, der reelt giver mere sammenhængende natur og større sammenhængende naturområder, det er ligesom det, det hele udspringer af, at det er vigtigt at skabe. Så jeg synes også det er fair, at have forventninger til, at det vil vi også præstere på et eller andet tidspunkt i de kommende år.

Andreas:

Er den afsatte økonomi i nationalparklovgivningen her, er den tilfredsstillende i forhold til at lave de her større projekter så?

Thomas:

Nej, der ville der skulle eksterne midler til, hvis man skal gennemføre sådanne større projekter. Men jeg synes også – og ikke kun på naturområdet – har vi god held med at få eksterne fonde til at finansiere nogle af de projekter vi har. Det ville også være nødvendigt med store projekter, der er vores økonomi slet ikke tilstrækkelig.

Andreas:

Hvad skal der til for...? (Andreas griner)

Thomas:

For at lykkes med de store projekter, eller hvad tænkte du?

Andreas:

Ja, og måske også, er det 20 millioner, altså fra jeres side, hvis I skulle kunne gå ind og gøre det. Nu siger du selv, at der er nødt til at komme en anden ind udefra, men hvis det nu var nationalparken, som skulle gøre det inden for sine egne rammer, hvor mange penge skulle der så til, før man kunne gøre sådan noget, har du et koncept af det, eller?

Thomas:

Ej det ville være rigtig store beløb, når man skulle konvertere store landbrugsarealer eller skovarealer til natur, så det er... men altså ja ja, hvis det kan være udkommet af jeres arbejde, så er det helt fint med 25 millioner i stedet for 9,3 eller hvad det nu er (Thomas griner), det er klart, at det ville være et godt boost. Men vi ville stadig have behov for at gå ud og søge eksterne midler til de rigtig store projekter. Det er også fint nok, men det er så også vigtigt, at vi kan være bidragsydere i den sammenhæng, så vi også selv har noget at spytte i.

Andreas:

Nu har I været på, kan man sige studietur, til nogle andre naturnationalparker, da I ligesom skulle skabe den her nationalpark, tager I også sådan løbende højde for, hvordan man i udlandet arbejder med nationalparkerne, fordi så vidt vi kan se, så er det en lidt anden definition, som de danske nationalparker har end de udenlandske nationalparker har, vil du prøve at sætte et par ord på det?

Thomas:

Ja lige for at korrigere, det var faktisk her mens vi var en etableret nationalpark, at vi var afsted, og der var vi i England, og besøgte (nemet state), som I måske kender, men det er i det store og hele bare et lille projekt, som ikke er en nationalpark. Vi besøgte også en engelsk nationalpark, og den engelske version minder egentlig noget om den danske, så der er i virkeligheden vidt forskellige. Svenskerne gør det på en anden måde, så der er jo forskellige konstellationer, og Danmark er anderledes end hvad skal man sige end Sverige, så jeg synes ikke, at det er så overraskende, at man har en særlig dansk version. Det er svært at lægge fuldstændig den samme definition ned over alle lande synes jeg, der er Danmark jo bare et gennemkultiveret land, det er vores udgangspunkt, ellers bliver det nogle meget små nationalparker, hvis man alene skal have fat i naturarealer. Og jeg synes egentlig, at det er rigtigt nok, at have noget mere med, og så kan man arbejde med at skabe en sammenhæng inden for det område. Det håber jeg vi vil se om 10 og 20 år, at det så reelt er lykkedes. Men det er i hvert fald det, der er vores mål.

Andreas:

Ja.

Niels:

Ja nu har vi jo været lidt inde på naturnationalparkerne...

Andreas:

Ja nu kan vi lige prøve at gribe det du selv svarer her, altså er der nogen, nu ved jeg godt, at man ikke arbejder på samme måde, men er der nogle andre parker, som man gerne vil være mere inspireret af, eller er der nogle parker, som du gerne vil være mere inspireret af, altså nogle, som er et godt eksempel? Nu nævner du selv Sverige, hvor de er mere naturfokuseret i forhold til den engelske eller den danske model, altså er det noget man ville stræbe efter, altså at blive mere, hvad tænker du? Nu ved jeg godt, at den er fastsat i forhold til Danmark og de forudsætninger vi ligesom har her, men er der nogle som du kunne nævne som det gode eksempel?

Thomas:

Nej for jeg har i virkeligheden ikke det overblik, så jeg tror det er et spørgsmål du skal stille til, hvis I skal have fat i nogle af dem, der lovgiver, om de er inspireret fra andre lande. Hvis vi tager

Sverige, så har det jo et helt andet udgangspunkt end gennemkultiverede Danmark, så... Nej jeg kan ikke pege på nogen. Jeg synes egentlig, at den danske model passer meget godt til Danmark.

Andreas:

Ja udgangspunktet...?

Thomas:

Ja udgangspunktet, som vi har været igennem med frivilligheden, og man ikke kun har zoomet ind på det der er natur i dag, men også har noget skov med, der er almindeligt dyrket og landbrugsjord, og så må man så inden for den ramme prøve at skabe mere natur, ellers synes jeg, at områderne bliver for små.

Niels:

Jeg tror at...

Andreas:

Ja jeg sidder lige og kigger spørgsmålene igennem, om der lige skulle være et enkelt guldkorn vi lige kunne suge ud af dig Thomas. Altså du har snakket lidt ind i den her opbakning om nationalparken, du snakkede om, at der ligesom ikke var en opbakning om nationalparken, men der er en opbakning om den nu, føler du, at der er nok villighed fra lodsejerne. Jeg ved godt, at vi har snakket lidt om det tidligere, men vil lodsejerne gøre nok, eller er det mere en økonomisk... nu tager vi det udenfor, det kommer ikke offentligt frem, skal jeg lige sige, men er der nok villighed fra lodsejerne til ligesom at ville skabe den her natur, du snakkede selv om de her 10 årige perspektiver, nogle gang kunne være et problem, er der nok villighed fra lodsejerne til ligesom at gøre en forskel her?

Thomas:

Altså der kan man jo selvfølgelig altid ønske sig mere, og det skal jeg jo også i min position, og det synes jeg også, at jeg har nævnt, at vi gerne vil have væsentligt flere ideer, end det vi har, så vi også kan udvælge de bedste, så den prioritering ville være ønskværdig, at nu gennemfører vi de ideer vi får ind, og der er lodsejervilje, og det kunne være fint være fint, at der var endnu flere, der bød ind, så det var ikke sådan, at vi har så mange ideer, at vi slet ikke ved, hvad vi skulle...

Andreas:

Nej.

Thomas:

Ja så til det, det ville da være et ønskescenarie, at der var endnu flere lodsejerønsker.

Andreas:

Det er også et tarveligt spørgsmål, undskyld.

Thomas:

Nej, nej, det er fair nok med tarvelige spørgsmål.

Andreas:

Jeg tror faktisk, at vi er rundet det meste. Jeg ved ikke, om du har noget, du tænker Linea? Hun har ikke en så god mikrofon, det er derfor hun er lidt bandlyst til at være slået fra.

Niels:

Eller hvis du selv har et eller andet, du føler er vigtigt.

Thomas:

Jeg synes vi har været godt omkring så, jeg tror ikke, jeg har så meget mere at fortælle jer, så jeg vil ønske jer held og lykke. Med projektet.

Niels og Andreas:

Tusind tak skal du have Thomas. Tusind tak fordi du gad at tage dig tid til os.

Her slutter interviewet.